Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Loes Emons
l.emons@nijmegen.nl
T 024 – 329 29 48

Ons kenmerk
D211270101

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 16 november 2021
Onderwerp Luchtkwaliteit Nijmegen-West

Geachte leden van de raad,

De gemeente Nijmegen werkt aan een veilige en gezonde leefomgeving voor onze inwoners. Luchtkwaliteit is daarbij een belangrijk thema. We hebben hierover het afgelopen jaar op verschillende momenten het gesprek gevoerd met u als gemeenteraad, met bewoners, bedrijven, experts en andere overheden. Dit heeft onder andere geleid tot een meetplan met aanvullende acties voor Nijmegen-West.

Vlak voor de zomer van 2021 is uit een indicatieve meting gebleken dat de emissienorm voor PAK's door de asfaltcentrale APN in ruime mate worden overschreden. Uit een recente meting, uitgevoerd in opdracht van de provincie Gelderland als bevoegd gezag, blijkt ook bij de Nijmeegsche IJzergieterij sprake te zijn van een overschrijding. De resultaten van deze metingen, berichten in de media en de bezorgdheid in de omliggende woonwijken zijn aanleiding voor aanvullende vragen en acties. Wij zien met u dat er op onderdelen verbeteringen mogelijk en noodzakelijk zijn. Hiervoor zetten we nu een aantal concrete vervolgstappen. We informeren u hierover actief met deze brief, zodat u onze besluiten en antwoorden kunt betrekken bij de voorbereiding van het interpellatiedebat over luchtkwaliteit op 24 november aanstaande.

Inventarisatie relevante bedrijven met luchtemissie
In de motie die op 27 januari 2021 door uw raad is aangenomen roept u ons college op om op korte termijn en op structurele basis onderzoek te laten uitvoeren naar de luchtkwaliteit en samenstelling van de neerslag van stoffen en om bronnen in Nijmegen West en de (mogelijke) gevolgen voor de gezondheid van inwoners in kaart te brengen. Het eerste deel van de motie heeft geresulteerd in het meetplan luchtkwaliteit Nijmegen-West. Dit meetplan is vlak voor de zomer van 2021 is vastgesteld door ons college. Met het vaststellen van de Stadsbegroting zijn door de gemeenteraad ook de benodigde middelen geprogrammeerd om uitvoering te gaan geven aan het meetplan. Op basis van het meetplan gaan we in Nijmegen-West en Weurt vaker meten, op meer plekken meten, andere stoffen meten (benzeen) en geur meten.

Het tweede deel van de motie vraagt om de bronnen van luchtemissies in kaart te brengen. Dit heeft geresulteerd in een inventarisatierapport van relevante bedrijven met luchtemissie in Nijmegen West en Weurt. In dit inventarisatierapport wordt de meest actuele informatie gebundeld voor de bedrijven waarvoor wij als gemeente bevoegd gezag zijn. Het gaat om de volgende onderdelen: emissie-eisen, emissiemetingen, emissie ZZS, vergunning situatie op het onderdeel lucht en de resultaten van milieucontroles in de afgelopen vijf jaar. De belangrijkste conclusies van het Inventarisatierapport zijn:

- De voorschriften voor het aspect lucht zijn geborgd in het (landelijke) Activiteitenbesluit en dat zorgt voor een actuele situatie. Deze hebben namelijk een rechtstreekse werking voor bedrijven. Wel verdient het aanbeveling om de voorschriften duidelijker en uitgebreider in de toezichtdossiers van de bedrijven op te nemen en daarop te controleren. We geven ODRN daarvoor de opdracht.
- Met betrekking tot lucht liggen de meet- en monitoringsverplichting en de aantoonplicht bij de bedrijven zelf. Dit is landelijk vastgelegd. Indien we als gemeente een stap extra willen zetten, kunnen we er voor kiezen om vaker en structureler zelf emissiemetingen laten uitvoeren.
- Bij zeven bedrijven in het gebied Nijmegen-West en Weurt, die onder het bevoegd gezag van de gemeenten vallen vinden relevante emissies naar de lucht plaats, waarvan er zes op het grondgebied van de gemeente Nijmegen liggen. Voor een aantal bedrijven zijn vervolgacties in gang gezet. Dit gebeurt onder andere met maatwerkvoorschriften, die per bedrijf kunnen verschillen.
- Tot slot zien we dat op het bedrijventerrein sprake is van relevante bedrijven met luchtemissies waarvoor de provincie Gelderland of de gemeente Beuningen bevoegd gezag is. Omdat luchtkwaliteit veel verder gaat dan onze eigen gemeentegrenzen vraagt dit om goede afstemming tussen de drie overheden.

Maatregelen asfaltcentrale APN

ODRN gaat een brief aan de asfaltcentrale APN sturen, waarin een aantal concrete maatregelen worden genoemd. Als college hebben wij kennis genomen van deze brief. Van het bedrijf verwachten wij dat zij de maatregelen uit de brief op gaan pakken. De belangrijkste maatregelen zijn:

- Het opleveren van het toegezegde geuronderzoek, inclusief mogelijke geurbeperkende maatregelen. Als het bedrijf hier geen gehoor aan geeft, dan gaan we een last onder dwangsom en geurbeperkende maatregelen opleggen.
- Het aanvullen van het onderzoek naar de minimalisatieverplichting ZZS (Zeer Zorgwekkende Stoffen zoals benzeen en naftaleen) met als doel technische oplossingen toe te passen om de emissie van ZZS zoveel mogelijk te beperken.
- Het opleggen van maatwerkvoorschriften, waarmee we een meetverplichting aan het bedrijf opleggen voor PAK's en benzeen met een gepaste meetfrequentie. Deze maatwerkvoorschriften worden nu uitgewerkt.

De asfaltcentrale APN heeft overigens inmiddels via een gecertificeerd bedrijf een eigen meting laten verrichten. Die meting lijkt (net) geen overschrijding te laten zien als het gaat om PAK's. Hiermee laat APN ons inziens zien verantwoordelijkheid te willen nemen en stappen te willen zetten om tot een schonere productie te komen. Als gemeente blijven wij hier scherp op toe zien en zullen we alle noodzakelijke stappen ondernemen om er voor te zorgen dat het bedrijf binnen de gegeven milieuruimte produceert. Daarbij gaat het niet alleen om PAK's en bijvoorbeeld benzeen, maar ook om de geuroverlast die door de productie van asfalt wordt veroorzaakt. Als we onverhoopt op mogelijke onvolkomenheden in de regelgeving stuiten, dan zullen we deze aankaarten. Zo zijn we ten aanzien van het zogenoemde Activiteitenbesluit al in overleg met het ministerie en heeft de staatssecretaris onlangs aangegeven bereid te zijn deze regelgeving mogelijk aan te passen.

Onderzoek governance en werkprocessen ODRN
De casus van de asfaltcentrale APN en de normoverschrijding bij de Nijmeegsche IJzergieterij, die onder bevoegd gezag van de provincie Gelderland valt, waren aanleiding om de VTH-taken nog eens scherp onder de loep te nemen. Het leidt tot de behoefte om te beoordelen hoe het VTH-beleidskader, het proces van opdrachtverlening en verantwoording, de beschikbare middelen, de uitvoering en de governance zich tot elkaar verstaan en functioneren. Uiteindelijk gaat het niet om de twee specifieke cases, maar om het totale beeld van beleid, proces en uitvoering.

We willen lessen trekken naar de toekomst. Het bestuur van zowel de gemeente Nijmegen als de ODRN willen door ontwikkelen door waar nodig of gewenst verbeteringen aan te brengen in de werkprocessen en governance. Een analyse hierop moet inzicht geven welke concrete stappen gezet kunnen worden om verder in control te komen en het proces van VTH waar nodig te verbeteren. We hebben als college de onderzoeksopzet vastgesteld, waarmee we opdracht gaan geven aan een extern onderzoekbureau om dit uit te voeren.

Dit doen we vooruitlopend op de stappen die landelijk zullen worden gezet naar aanleiding van het rapport van de Commissie Van Aartsen, waarin geconcludeerd wordt dat het VTH-stelsel milieu niet goed genoeg functioneert.

Beantwoording schriftelijke vragen
Uw raad heeft het initiatief genomen voor een interpellatiedebat over luchtkwaliteit. Voorafgaand aan het debat zijn vragen gesteld aan ons college. Ter voorbereiding op het debat informeren we de gemeenteraad schriftelijk over onze antwoorden. We gaan hierover graag met u in gesprek op 24 november aanstaande.

Tenslotte constateren we dat luchtkwaliteit en het toezicht daarop complexe materie is. We hebben in overweging genomen om voorafgaand aan het interpellatiedebat een technische toelichting te verzorgen. Dit was op deze korte termijn echter niet haalbaar. We bieden de gemeenteraad aan om per kwartaal – of zoveel vaker als wenselijk is - een technische of thematische toelichting te verzorgen. Daarin kunnen de op dat moment relevante aspecten en actuele ontwikkelingen toegelicht worden of een gesprek worden

gevoerd met ODRN of externe deskundigen. Wij kunnen ons voorstellen dat in ieder geval de volgende thema's in aanmerking komen voor een technische toelichting: het inventarisatierapport van relevante gemeentelijke bedrijven met luchtemissies, het systeem van milieuvergunningen en milieutoezicht, de communicatie met inwoners, de uitkomsten van het onderzoek naar de governance en werkprocessen bij de ODRN. Graag gaan we hierover met uw raad in gesprek.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

mr. drs. A.H. van Hout	drs. H.M.F. Bruls
gemeentesecretaris	burgemeester